

Praca z tekstem

Przeczytaj tekst źródłowy, a następnie w każdym zadaniu zaznacz poprawną odpowiedź.

Mowa Stefana Batorego, 1576 r.

Nie w chlewie, ale człowiekiem wolnym urodziłem się, ani mi też zbywało na jedzeniu i odzieży, zanim do tej ziemi przybyłem. Wolność moję kocham i w całości ją zachowam. Z woli Bożej królem waszym przez was obrany zostałem. Przybyłem tu wskutek waszych prośb i nalegań. Wy sami włożyliście mi koronę na głowę. Jestem więc waszym rzeczywistym, a nie malowanym monarchą. Chcę panować i rozkazywać, i nie ścierpię, żeby kto nade mną panował. Bądźcie stróżami wolności waszej – to dobrze. Ale nie pozwolę, żebyście byli bakałarzami moimi i senatorów moich. Tak strzeżcie wolności waszej, aby się w swawolę nie wyrodziła!*

Łacina jako język elit, koncepcja i red. nauk. J. Axer, Warszawa 2004, s. 103.

bakałarz – nauczyciel

1. Jaką radę kieruje do szlachty Stefan Batory?

- a) Szlachta powinna kontrolować poczynania króla.
- b) Szlachta nie powinna kierować do króla prośb i nalegań.
- c) Szlachta powinna strzec swoich praw i dokonywać przemyślanych wyborów.
- d) Szlachta ma pilnować wolności, ale jednocześnie uważać, by nie przerodziła się ona w anarchię.

2. Jaki zarzut pada w tekście pod adresem szlachty?

- a) Stoi na straży wolności.
- b) Poucza króla i senatorów.
- c) Ogranicza wolność senatorów.
- d) Pozwala władcy panować i rozkazywać.

3. W którym z cytatów król oznajmia szlachcie, jaka jest jego rola w państwie?

- a) „Wy sami włożyliście mi koronę na głowę”.
- b) „Przybyłem tu wskutek waszych prośb i nalegań”.
- c) „Wolność moję kocham i w całości ją zachowam”.
- d) „Jestem więc waszym rzeczywistym, a nie malowanym monarchą”.

4. Co mówi Stefan Batory na temat okresu, kiedy nie był jeszcze królem Polski?

- a) Nie miał jedzenia ani odzieży.
- b) Był wolny i niczego mu nie brakowało.
- c) Urodził się w chlewie, ale jako człowiek wolny.
- d) Był człowiekiem wolnym, ale cierpiał niedostatek.

Klucz odpowiedzi

Nr zadania	Odpowiedź
1.	d)
2.	b)
3.	d)
4.	b)